

Sari Raassina

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 131/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lakiesityksessä esitetään tartuntatautilain väliaikaisten muutosten voimassa olon jatkamista vuoden loppuun saakka. Rajoilla tapahtuvien todistusten tarkastusten, neuvonnan ja testauksen toteuttaminen jo nykyisillä matkustajamäärillä aiheuttanut suuria vaikeuksia usean eri alueen terveydenhoidosta vastaaville kunnille ja kuntayhtymille. Henkilöstön rekrytoinnissa on onnistuttu vaihtelevasti ja osassa alueita henkilöstövaje uhkaa vakavasti peruspalveluiden lainmukaista toteutumista. Pistokokeisiin perustuva tarkastus on ollut käytännössä ainut vaihtoehto toteuttaa lain esittämät vaatimukset useilla rajanylityspisteillä. Osassa rajanylityspisteissä toiminta on ollut sujuvaa, mutta sen aiheuttamat kustannukset ovat erittäin korkeat.

Kuntaliitto pitää myönteisenä, että lakiesityksessä kunnille ja kuntayhtymille suunnataan taloudellinen korvaus tartuntatautilain aiheuttamien velvoitteiden toimeenpanosta. Oleellista kuitenkin on, että lakiesitykseen liittyvä aseutus koronakorvauksista annetaan mahdollisimman nopeasti ja korvausten hakumenettely saadaan toteutettua joustavasti siten, että todistusten tarkastamisesta, neuvonnasta, testauksesta sekä tähän toimintaan tarvittavista tilaratkaisuista aiheutuvat kustannukset korvataan täysimääräisesti toteutusten kustannusten perusteella. Kustannusten korvaaminen laskennallisten kustannusten mukaan ei kata mm. valmiuden ylläpitämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Rajanylityspisteiden tilat (mm. lentokentät ja satamaterminaalit) eivät mahdollista tarkastus- ja testaustoiminnan terveysturvallista toteuttamista. Syksy- ja talviolosuhteet vaikeuttavat toiminnan järjestämistä entisestään. Esimerkiksi pienillä lentokentillä - joilla kansainvälinen lentoliikenne on vilkastumassa - suunnitellaan esim. lentokentän ulkopuolelle sijoitettavien ”konttien ketjua”, jotta tarkastus ja testaus voidaan suorittaa kutakuinkin inhimillisissä olosuhteissa niin matkustajien kuin tehtävää suorittavan

henkilökunnankin näkökulmista. Väliaikaiset tilaratkaisut aiheuttavat merkittäviä kustannuksia ja nämä kustannukset tulisi myös korvata täysimääräisesti. Tätä ei lain perustelutekstissä tuoda selkeästi esiin.

Pohjois-Suomessa arvioidaan myös - matkailun lisääntyessä sesonkikaudella - ns. rokottamattomien matkailijoiden määrän lisääntyvän merkittävästi. Arviot matkailijamäärän lisääntymästä vaihtelevat, mutta on selvää, ettei näiden alueiden nykyinen testauskapasiteetti tule riittämään tartuntatautilain velvoitteiden täyttämiseen.

Koronapassi

Kuntaliitto esittää vakavan huolensa 12–17-vuotiaiden lasten ja nuorten koronapassivelvoitteesta esim. harrastustoiminnan yhteydessä. Ikäluokan rokotekattavuudessa on suuria eroja alueellisesti - jopa saman kunnan eri alueilla. Digitaalisten palveluiden käyttö on osalle ikäluokasta mahdotonta mm. tunnistautumiseen (verkkopankkitunnukset) ja laitteisiin (älypuhelimet) liittyvien puuteiden vuoksi. Koronapassin käyttöönotto lisää lasten ja nuorten eriarvoisuutta, vaikeuttaa harrastetoimintaa ja saattaa lisätä syrjäytymistä ja terveysongelmia.

Kuntien näkökulmasta lasten ja nuorten koronapassi aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Toistuva testaus (72 tunnin välein) ja testituloksesta annettava paperinen todistus lisäävät jo nyt kuormittuneiden terveystalveluiden taakkaa. Kaupunkiseuduilla testauspisteitä on verrattain paljon ja ne ovat pääsääntöisesti myös nuorten käyttäjien saavutettavissa mm. toimivan joukkoliikenteen vuoksi. Tilanne on toinen harva-asutusalueilla: nuorilla ei ole tosiasiallisesti mahdollisuuksia käydä testissä omatoimisesti. Kunnilla tai kuntayhtymillä ei ole resursseja laajentaa testustoimintaa siten, että nuorten alueellinen yhdenvertaisuus toteutuisi.

Kuntaliitto esittää koronapassin käyttövaatimuksen ikärajan nostoa vähintään 16-ikävuoteen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Sari Raassina

Hallintoylilääkäri